

luonnonlaidunta, oli hämmennys maarekisterin ylläpidossa melkoinen. V. 1979 asetuksenmuutoksella palautettiin toisaalta mahdollisuus ylläpitää pinta-ala-tietoja muunkin luotettavan selvityksen kuin maanmittaustoimituksen perusteella.

Kiinteistörekisterin pitäminen kiinteistörekisterilain mukaan

Seuraava vaihe kiinteistöjen rekisteröinnissä oli v. 1985 annettu kiinteistörekisterilaki (392/85) ja kiinteistörekisteriasetus (481/85). Kiinteistörekisteri tuli korvaamaan maarekisterin sitä mukaa, kun maarekisterin tiedot saatiin numeeristetua ja kiinteistörekisteri otettiin käyttöön erityisellä päätöksellä kunnittain.

Kiinteistörekisterilain 7 §:n (392/85) mukaan kiinteistörekisteriin merkitään rekisteriyksikköä koskevat tiedot mm. yksikön pinta-ala sekä muita yksikköön kohdistuvia tietoja sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Kiinteistörekisteriasetuksen 6.1§:n 11 kohdan (970796) mukaan merkitään rekisteri-yksikön kokonaispinta-ala sekä lisäksi tonttia ja yleistä aluetta lukuun ottamatta myös yksikön maa- ja vesipinta-alat erikseen.

Kiinteistörekisterilain muutetun 8 §:n (448/2000) mukaisesti kiinteistörekisterin pitäjä voi jälleen tarkentaa tai korjata kiinteistön sijaintia (kiinteistörekisterikarttaa) tai pinta-alaa koskevan tiedon luotettavan selvityksen perusteella.

Kiinteistörekisteriä korjataan edelleen

Yhteenvetona voidaan todeta, että kautta aikojen on kantatilojen pinta-alat saatu maarekisteriin/kiinteistörekisteriin pääasiassa vähentämällä osituksessa syntyneiden yksiköiden pinta-alat emätilan pinta-alasta. Kuinka hyvin näin saatu pinta-ala todellisuudessa vastaa kantatilan pinta-alaa riippuu siitä, kuinka tarkasti emätilan pinta-ala on alun perin mitattu ja kuinka monen vähennyslaskun tulos ao. pinta-ala on. Ensimmäistä kertaa maarekisteriin/kiinteistörekiste-

riin toimituksen perusteella merkityn yksikön tai toimituksessa kartoitetun yksikön pinta-alan ”tarkkuus” on vastannut tuolloin voimassa olleita vaatimuksia tilusten kartoittamisesta ja mitaamisesta. Nämä säännökset ovat vaihdelleet eri aikoina ja toisaalta tekniset mahdollisuudet tarkempiin mittauksiin ovat parantuneet.

Kiinteistörekisterikartan numeeristamisen yhteydessä on pyritty karkeita pinta-alavirheitä poistamaan kiinteistörekisteristä. Tästä ns. tunnus- ja pinta-alaver-tailusta kiinteistörekisterin ja numeerisen kiinteistörekisterikartan välillä on maanmittauslaitos antanut käsikirjaksi jääneet ohjeet 23N/91. Vertailussa esille tulleiden poikkeamien selvittäminen ja näiden luotettavien selvitysten perusteella kiinteistörekisterin korjaaminen on edelleen meneillään ja tilanne vaihtelee varsin paljon eri puolella maata.

Kiinteistörekisterissä on yhä tiloja, joiden pinta-ala tiedot saattavat perustua isojaon mittauksiin ja näin saadusta pinta-alasta on vähennetty osituksessa syntyneiden tilojen pinta-ala, mutta kantatila ei ole koskaan mitattu uudelleen isojaon jälkeen.

**Kirjoittajat ovat maanmittaus-
neuvos Arvo Kokkonen Maanmit-
tauslaitoksen keskushallinnosta
ja maanmittausinsinööri Suvi
Rihtiemi Maanmittauslaitoksen
Kehittämiskeskuksesta.
Sähköposti:
arvo.kokkonen@nls.fi ja
suvi.rihtiemi@nls.fi**

LÄHTEET

Suomen maanmittauksen historia I–III v. 1933

Maanmittaus Suomessa 1633–1983

Lukuisat lait ja asetukset sekä maanmittauslaitoksen kiertokirjeet, ohjeet ja määräykset

Hanke käynnistyi Imatran kaupungin aloitteesta keväällä 2000. Imatra lähestyi Etelä-Karjalan maakunnan kaikkia kuntia, jotka lähes kaikki lähtivät hankkeeseen suurella mielenkiinnolla mukaan. Hankkeen ehkä suurin anti onkin tähän mennessä se, että yhteistyön ilmapiiri ja foorumi on saatu luotua.

Eriytyisen tärkeänä paikkatietoprojektissa on pidetty sitä, että Etelä-Karjalan Tietomaakuntahanke on ollut koko ajan meidän projektimme kanssa tiiviissä yhteistyössä. Tietomaakuntahanke on maakunnallinen tietoyhteiskuntahanke, johon on maakunnassa sitouduttu korkealla poliittisella tasolla. Tietomaakunnassa on mm. luotu yhteinen verkkoympäristö ja maakuntaportaali ekarjala.fi. Paikkatietoprojektillamme on näin ollen ollut poliittinen tilaus jo olemassa ja se toimii Tietomaakuntahankkeen yhtenä sisältöhankeena.

Konsulttina projektissamme on toiminut Maa ja Vesi Oy, joka teki ensimmäisessä vaiheessa selvityksen paikkatietojen käsittelyn nykytilanteesta Etelä-Karjalan kunnissa. Projektin toisessa vaiheessa Maa ja Vesi Oy on lähinnä määrittellyt seudullisten ja kunnallisten paikkatietovarastojen tietosisältöä.

Projektin keskeiset tehtävät

Projektin keskeinen tavoite on kehittää eteläkarjalaista tietoyhteiskuntaa yhteistyössä Tietomaakuntahankkeen kanssa. Projektin tarkoituksena on luoda edellytykset sille paikkatietoyhteistyölle, jota Etelä-Karjalassa halutaan tehdä. Projektin tuloksena maakunnassa syntyy tiedon tuottajien ja hyväksikäyttäjien kesken käsitys siitä, minkälaista paikkatietoyhteistyö Etelä-Karjalassa on lähitulevaisuudessa ja mitä siltä voidaan odottaa.

Projektissa on tähän mennessä mm. määritelty seudullisten paikkatietovarastojen tietosisältö ja tehty tavoitetilakuvauksen sen edellyttämästä tietojärjestelmäympäristöstä.

Organisoituminen on myös nähty tärkeänä. Tähän mennessä olemme toimineet projektiorganisaationa ja todennäköisesti tulemme toimimaan seuraavat 2–3 vuotta. Olemme kuitenkin lähteneet hahmottelemaan yhteistyössä Tietomaakuntahankkeen kanssa Etelä-Karjalan Tietopalvelukeskusta, jossa toimisi muutamia tietoverkkoihin ja www-palveluihin erikoistuneita henkilöitä sekä joitain paikkatietoalan ammattilaisia. Yhtenä mahdollisena sijoituspaik-

Paikkatietoyhteistyötä Etelä-Karjalassa

Etelä-Karjalassa on käynnissä paikkatietoprojekti, joka tähtää paikkatietojen käsittelyyn liittyvän yhteistyön tiivistämiseen koko maakunnan alueella. Hankkeessa ovat mukana Etelä-Karjalan kaupungit Lappeenranta ja Imatra, 10 näitä ympäröivää kuntaa sekä Etelä-Karjalan liitto ja Tietomaakuntahanke.

Etelä-Karjalan kunnat, Etelä-Karjalan liitto ja Tietomaakuntaprojekti ovat selvittämässä paikkatietojen yhteiskäytön tiivistämistä Etelä-Karjalassa.

kana on nähty Etelä-Karjalan liitto.

Antoisia ovat olleet myös yhteiset paikkatietoalan koulutustilaisuudet. Olemme järjestäneet alueen kuntien kaikille työntekijöille tarkoitettuja koulutustilaisuuksia, joissa on valotettu paikkatietojen käsittelyn mahdollisuuksia. Lisäksi olemme järjestäneet enemmän ammattiväelle suunnattuja sovellusohjelmakoulutuksia.

Erityisen tärkeänä projektissa on koettu, että meidän tulee pystyä tarjoamaan erilaisia paikkatietopalveluita ja työsuorituksia yli kuntarajojen. Tällaisina palveluina on nähty mm. kaavan pohjakarttojen ylläpito, opaskartat, maastomittaus, GPS-mittaukset, maaperätutkimukset, johtojen näyttöpalvelu ja kaavoituspalvelut. Näitten palveluitten tarjoamisesta yli kuntarajojen on jo käyty eräitä kuntien kahdenvälisiä keskusteluja, mutta käy-

tännön yhteistyön käynnistäminen haakee vielä muotojaan.

Maakuntaportaali ekarjala.fi on tähän mennessä sisältänyt lähinnä aakkosnumeerista tietoa sekä valokuvia. Jatkossa siihen kehitetään erilaisia kuntalaisille suunnattuja verkkopalveluita, joista useat tulevat hyödyntämään paikkatietoaineistoja. Paikkatietoprojektissamme on hahmoteltu, mitä paikkatietopohjaisia palveluita maakuntaportaaliin tuodaan. Näitä palveluita ovat mm. erilaiset asumiseen, palveluihin, matkailuun, liikenteeseen ja erilaisille erityisryhmille kuten liikuntarajoitteisille, näkövammaisille, sosiaalihoitajille tai vanhuksille suunnatut palvelut.

Pilottihankkeita

Yhtenä pilottihankkeena on käynnistetty Etelä-Karjalan yhteisen kuvapankin

muodostaminen. Kuvapankkiasioita oli mietiskelty erillisinä hankkeina sekä Lappeenrannassa että Imatralla, mutta paikkatietoyhteistyön tiimoilta hankkeet päätettiin yhdistää ja muodostaa koko Etelä-Karjalan käsittävä yhteinen kuvapankki. Kuvapankkiin kootaan digitaaliseen muotoon eripuolilla organisaatioita olevia eteläkarjalaisia valokuvia. Kuvapankkia on ajateltu hyödynnettävän mm. opetuksessa, tutkimuksessa ja markkinoinnissa.

Parhailaan on käynnistetty työ yhteisen Etelä-Karjalan matkailukartan aikaansaamiseksi. Ajankohtaisena hankkeena on koota siihen erityisesti luontomatkailun tarvitsemia kohde- ja reittitietoja.

Paikkatietoprojektin tiimoilta tehtiin kesällä 2000 myös yhteisiä ilmakuvauksia, joitten pohjalta tehtiin digitaaliset

ilmakuvat Etelä-Karjalan ydinalueelta. Lappeenranta, Joutseno ja Imatra ovat myös vanhastaan harrastaneet kartastoyhteistyötä, jonka tuloksena on laadittu jo useita painoksia Etelä-Karjalan ydinalueen yhteisestä opaskartasta.

Tänä vuonna Maanmittauslaitos numeeristi eräiden yhteistyökumppaneidensa kanssa luovutetun Karjalan kartat. Etelä-Karjalan ydinalueen kunnat olivat tukemassa tuota työtä ja syntynyt kartta-aineisto on myös otettu saataville meidän maakuntaportaalimme osoitteeseen ekarjala.fi.

Keskeiset saavutukset

Keskeisenä saavutuksena projektissa on varmasti tähän mennessä se, että yhteistyön ilmapiiri ja yhteistyöfoorumi on saatu aikaan. Tehtävät, joita olemme tehneet, on kaikki tehty hyvässä yhteistyön hengessä, jossa kaikki osapuolet ovat olleet mukana.

Paikkatietoyhteistyöhön liittyvä suunnittelutyö on nyt hyvin pitkälti tehty, mikä oli projektin tämän vaiheen tarkoituskin. Edellä läpi käytyjä konkreettisia toimenpiteitäkin on tehty, mutta varsinaisesti yhteistyötoiminta on tarkoitus käynnistää projektin seuraavassa vaiheessa.

Odotuksia paikkatietoyhteistyölle on selvästi ladattu eri puolille ja seuraavassa vaiheessa on kyettävä vastaamaan niihin.

Miten tästä eteenpäin

Seuraavassa vaiheessa on käynnistettävä konkreettinen yhteistyö sekä syvennettävä sitä. Toiminta käynnistettäneen

Projektin keskeinen tavoite on kehittää eteläkarjalaista tietoyhteiskuntaa yhteistyössä Tietomaakuntahankkeen kanssa.

Eriyisen tärkeänä projektissa on koettu, että pystytään tarjoamaan erilaisia paikkatietopalveluita ja työsuorituksia yli kuntarajojen.

kolmivuotisenä projektina, jonka aikana yhteistyökuviot tulee myös vakiinnuttaa.

Projektia on tarkoitus jatkaa EU-projektina, jonka jatkorahoitushakemus on parhaillaan valmisteltavana.

Yhteisten resurssien organisaatio on saatava muodostettua. Tietomaakuntahankkeen kanssa valmistellaan esitystä siitä, minkälainen Etelä-Karjalan Tietopalvelukeskuksen tulee olla miehitykseltään ja minkälaisia paikkatietoammatilaisia siinä tulee olla.

Palveluita pitää ryhtyä tarjoamaan yli kuntarajojen. Potentiaalisia palveluiden tarjoajia ovat lähinnä Lappeenranta ja Imatra, joitten resurssit myös ovat hyvin rajalliset. Lähtökohta kuitenkin on, että kun palveluita tarjotaan maksua vastaan, kaupunkienkaan nettomenoissa ei tämän takia tapahdu muutoksia, vaikka niihin lisäresursseja hankittaisiinkin.

Yhteisen tietojärjestelmän hankinta on suunniteltu tehtävän vuosien 2002–2003 aikana. EU-rahoituskuvioiden ratkettua on tarkoitus lähettää asiaa koskeva tarjouspyyntö järjestelmätoimittajille tulevan talven aikana.

Myös uusia pilottihankkeita on tarkoitus käynnistää. Esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimen kanssa sellaisesta on

pitkälti keskusteltukin, mutta ne ovat toistaiseksi jääneet pohtimaan omia resurssien käyttömahdollisuuksiaan.

Projektin aikana on maakunnassa virinnyt kiinnostusta myös paljon suurempiin yhteistyöhankkeisiin. Aluksi Lappeenranta, Joutseno ja Imatra ympäryskuntineen hyväksyttiin valtion kasvukeskusohjelmaan. Myöhemmin tänä syksynä syntyi nopeasti Lappeenrannan, Joutsenon ja Imatran päättäjien kesken hyvin laaja yksituumaisuus siitä, että lähdetään selvittämään kuntien yhdistämisen mahdollisuuksia työnimellä Saimaan kaupunki.

Joka tapauksessa on jo nyt selvää, että olkoonpa johtopäätökset kasvukeskusohjelman toteuttamisesta tai kuntien yhdistämisestä mitkä tahansa, niin yhteistyön jatkuvaan ja selkeään lisääntymiseen ko. selvitykset johtavat joka tapauksessa. Siinä mielessä olemme me maanmittausalan virkamiehet olleet tekemässä arvokasta pohjatyötä omalla sarallamme jo hyvissä ajoin.

Kirjoittaja on Imatran kaupungingeodeetti ja Etelä-Karjalan paikkatietoprojektin projektipäällikkö.
Sähköposti:
ari-pekka.meuronen@imatra.fi

ETELÄ-KARJALAN MAAKUNTA

 Suomen kaakkoisin rajamaakunta, Etelä-Karjala, on Saimaan ja valtakunnan rajan väliin asettuva kiilamainen alue, joka hipoo kärjellään Laatokkaa. Se on sotien jälkeisen Suomen puolelle jäänyt osa vanhaa historiallista Karjalaa. Etelä-Karjalan maantieteellinen sijainti EU:n ja Venäjän rajamaakuntana onkin ainutlaatuinen. Suomen liittyminen Euroopan Unioniin 1995 lisäsi entisestään Etelä-Karjalan kiinnostavuutta idän ja lännen kohtauspaikkana.

Pinta-ala: 7 240 km² • **Asukasluku:** 138 000 asukasta • **Kaupungit:** Lappeenranta ja Imatra • **Kunnat:** Joutseno, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Saari, Savitaipale, Suomenniemi, Taipalsaari, Uukuniemi ja Ylämaa • **Maakuntatunnukset:** Kangasvuokko, järvilohi, satakieli ja spektroliitti